

מספר נוהל: 9.3.0002
דף 1 מתוך 4 (מהדורה 1)
תאריך עדכון: 17.2.2015

תחום: שירות למעסיקים ועובדים זרים	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: תנאי ההיתר להעסקת עובדים זרים בחקלאות	

תנאי ההיתר להעסקת עובדים זרים בענף החקלאות

1. כללי:

1.1 להלן תנאי ההיתר שניתן לפי סעיף 1'ג לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן: היתר או התרים) אשר נקבעו על ידי הממונה כהגדרתו בסעיף 1 לחוק עובדים זרים (להלן: הממונה). הפרת אחת או יותר מתנאי ההיתר המפורטים בנוהל זה, עלולה להביא להטלת קנס מנהלי או הגשת כתב אישום בגין הפרות סעיף 2(א) לחוק עובדים זרים הנ"ל ו/או לשלילה/ביטול/הגבלה/סיוג ההיתרים שניתנו לחקלאי להעסיק עובדים זרים.

1.2 יובהר כי תנאי ההיתר לפי נוהל זה באים להוסיף על חובות החקלאי לפי כל דין, ובכלל זה לפי הסכמים קיבוציים וצווי הרחבה רלוונטיים, תוך שימת דגש על חובות מיוחדות החלות עליו כלפי עובדים זרים וכלפי רשות האוכלוסין וההגירה, אך אין בהוראות נוהל זה כדי לגרוע מכל חובה של החקלאי לפי כל דין, הסכם קיבוצי או צו הרחבה.

2. אופן חישוב ההקצאה המרבית המומלצת לכל חקלאי:

2.1 בסיס הנתונים לצורך חישוב ההקצאה המרבית המומלצת של ההיתרים להעסקת עובדים זרים הוא הנתונים והמסמכים שהוגשו על ידי החקלאי למשרד החקלאות ופיתוח הכפר, באישור הממונה, במסגרת המפקד האחרון שבוצע על ידי משרד החקלאות לצורך המלצותיו לגבי התרים להעסקת עובדים זרים (להלן: חוברת המפקד).

2.2 על בסיס מידע זה, בהתאם לכללים שנקבעו לצורך כך, ובכפוף למכסות העובדים הזרים המרביות כפי שנקבעו לכל תקופה רלוונטית ולהנחיות אחרות שנקבעו בהחלטות ממשלה רלוונטיות, הקצאת היתרים לכל חקלאי נקבעה על בסיס כללים רוחביים שהומלצו על ידי משרד החקלאות ואשר אושרו על ידי הממונה.

2.3 אין בקבלה או באישור חוברת המפקד על ידי פקידי הרשויות המוסמכות, או בהקצאת התרים על סמך הנתונים עליהם הצהיר החקלאי בחוברת המפקד, משום אישור או הסכמה לגבי השטחים, הגידולים או נתונים אחרים המופיעים בחוברת.

2.4 במקרה שיחול שינוי בפרטים שהחקלאי מסר למשרד החקלאות בקשר לגידולים או לשטחים שהוא מעבד או לכל פרט מהותי אחר בחוברת המפקד, ובין היתר, להסכם שותפות עם חקלאי אחר לגבי שטחים חקלאיים עליהם דיווח החקלאי כבעלי יחידים, עליו להודיע על כך בכתב למחוז משרד החקלאות אליו הוא משויך, תוך 7 ימים מיום השינוי.

2.5 לאחר בחינת פרטי השינוי, אם החקלאי הפסיק לעבד שטחים או שינה גידולים או הסדיר שותפות בדרך המביאה להקטנת הקצאתו בהתאם לתחשיבים ולהנחיות לחישוב ההקצאה, ישלח אליו מכתב מאת הרשויות על הקטנת הקצאתו של עובדים זרים ויהא עליו לפעול בהתאם להודעה שיקבל. במקרה של דיווח על הגדלת שטחים או הוספת גידולים לעומת הדיווח בחוברת המפקד האחרון, לא תותר הגדלת ההקצאה, אך לאחר שהודעת השינוי תיבדק על ידי הרשויות, יוצא לחקלאי אישור בכתב בעניין אפשרות העסקת העובדים הזרים לפי ההקצאה הרגילה של החקלאי, בשטחים או בגידולים שנוספו.

מספר נוהל: 9.3.0002
דף 2 מתוך 4 (מהדורה 1)
תאריך עדכון: 17.2.2015

תחום: שירות למעסיקים ועובדים זרים	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: תנאי ההיתר להעסקת עובדים זרים בחקלאות	

2.6 לגבי קבלנים המורשים לבצע חיסונים לענף הלול בלבד – תוקף ההיתרים להעסקת עובדים זרים מותנה בתנאים נוספים כלהלן:

- א. חל איסור לאפשר חיסון עופות בניגוד לקבוע בתקנות הרופאים הוטרינריים (כשירות לעיסוק ברפואה וטרינרית בידי מי שאינו רופא וטרינר – חיסון עופות) התשנ"ד – 1994.
- ב. במקרה של התפרצות מגיפות בענף הלול, על קבלנים אלו לפעול בהתאם להנחיות וסדר העדיפות שיקבע על ידי השירותים הוטרינרים. יודגש כי חקלאי שיפעל בניגוד לאמור בסעיף זה יהיה צפוי לביטול ההיתרים להעסיק עובדים זרים שברשותו.

3. מימוש המלצה להקצאה מרבית:

3.1 על חקלאי שפורסמה על שמו המלצה להקצאה מרבית של התרים להעסקת עובדים זרים, המבקש לקבל היתר ולהעסיק עובדים זרים בשנת ההיתר, לשלם אגרת בקשה ואגרה שנתית כקבוע בסעיף 1' לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, וכן אגרת רישיון לעובד הזר לפי לוח האגרות של רשות האוכלוסין וההגירה, ולבצע איזון תיקים לצורך הארכת רישיונות העבודה של העובדים הזרים שהוא מבקש להעסיק, במועדים שנקבעו לכך ואשר יפורסמו על ידי רשות האוכלוסין וההגירה (להלן: הרשות) באתר האינטרנט www.piba.gov.il (להלן: אתר האינטרנט) לגבי אותה שנה. ללא הארכת רישיונות העבודה של עובדיו, לא ניתן להעסיק את העובדים הזרים והעסקת העובדים הזרים על ידי חקלאי בעל היתר, ללא רישיונות עבודה (ב/1) בתוקף בדרכוניהם של העובדים, הינה עבירה על הוראות חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, ומהווה העסקה שלא כדין.

4. תנאים כללים לתוקף ההיתר:

4.1 על החקלאי להעסיק את העובדים הזרים שניתן לו היתר להעסיקם אך ורק בעבודה בחקלאות במסגרת השטחים/הגידולים שדווחו למשרד החקלאות בחוברת המפקד.

4.2 העסקת העובדים הזרים בעבודה שאינה עבודה חקלאית ו/או בשטחים שלא דווחו בחוברת המפקד תהווה הפרה של תנאי ההיתר ועלולה להביא להטלת קנס מינהלי או הגשת כתב אישום בגין הפרה של סעיף 2(א) לחוק עובדים זרים, ו/או לשלילת/הגבלת/התניית ההיתרים שניתנו לחקלאי להעסיק עובדים זרים. יודגש כי, בין היתר, העבודות להלן אינן באות בגדר עבודה בחקלאות ולכן חל איסור להעסיק עובדים זרים בעבודות אלו: עבודות גינון, עבודה בחנות, אף אם מוכרים בה תוצרת חקלאית, עבודות ניקיון או משק בית, ועבודה בבית אריזה שאינו ממוקם בנחלת החקלאי.

4.3 על החקלאי לשתף פעולה עם מפקחי מינהל האכיפה של רשות האוכלוסין וההגירה (להלן: הרשות) ושל משרד הכלכלה, לאפשר להם להיכנס למשק ולמגורי העובדים הזרים לביצוע ביקורות ולהמציא להם כל מסמך בקשר להעסקת העובדים שיידרש על ידם לצורך הפעלת סמכויותיהם על פי דין.

4.4 על החקלאי להעסיק את העובדים הזרים באופן ישיר, וחל איסור על העסקתם באמצעות קבלן כוח אדם.

מספר נוהל: 9.3.0002
דף 3 מתוך 4 (מהדורה 1)
תאריך עדכון: 17.2.2015

תחום: שירות למעסיקים ועובדים זרים	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: תנאי ההיתר להעסקת עובדים זרים בחקלאות	

4.5 משפט העבודה המגן החל על עובד ישראלי, ובכלל זה הוראות ההסכמים הקיבוציים וצווי ההרחבה הרלוונטיים, חל גם על העסקתו של עובד זר ומחובתו של החקלאי להעסיק את העובד הזר בהתאם למשפט העבודה כאמור, זאת בנוסף להוראות חוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991.

4.6 יודגש כי הפרה מהותית של זכויות העובד הזר, ובכלל זה עיכוב דרכונו של העובד שלא כדין, הלנת שכרו, אי תשלום שכר כדין בגין עבודה בשעות נוספות, אי מתן יום מנוחה שבועי וכו', מהווה הפרה של תנאי ההיתר ותביא לביטולו.

4.7 כן יודגש כי עובד זר בעל אשרה ורישיון עבודה בתוקף לענף החקלאות רשאי לעבור בין מעסיקים שהם בעלי היתרים פנויים להעסקת עובדים זרים בענף החקלאות, בכפוף לרישום המעבר בהתאם לנהלי הרשויות, וחל איסור על מעביד למנוע מעובד זר לבצע מעבר כאמור.

4.8 העסקת עובד זר במשרה חלקית לא תותר ולא יינתן היתר בגין בקשה כאמור. כמו כן, על החקלאי לשלם לכל עובד המועסק על ידו באותו חודש, עד ליום ה-9 לחודש שלאחריו, שכר בעד עבודה במשרה מלאה לפחות בעבור החודש הקודם, כל עוד העובד היה מוכן לעבודה.

4.9 על החקלאי להעביר את שכר העובד הזר, מידי חודש, לחשבון בנק שנפתח על שמו של העובד הזר בישראל, בו אין לחקלאי או למתווך כוח אדם או מי מטעמם או לכל צד ג' אחר (מלבד קרוב משפחה מדרגה ראשונה של העובד) הרשאה או יפויי כח כלשהם. במידה ואין לעובד חשבון בנק בישראל, החקלאי יסייע לעובד לפתוח חשבון כאמור בבנק שיבחר. יובהר כי כל תשלום מהחקלאי לעובד ישולם אך ורק לחשבון הבנק של העובד ואף יציין זאת החקלאי בחוזה העסקה עליו חתם העובד. עם זאת, החקלאי יהא רשאי לתת לעובד, לפי בקשת העובד ולאחר הסכמתו וחתמתו בכתב, מקדמה במזומן ובלבד שלא תעלה על סך של 15% משכר העבודה הכולל ששולם לעובד בחודש הקודם. על החקלאי לשמור בידיו את המסמכים המתעדים את הפקדות השכר לחשבון האמור וכן אישורי העובד בגין קבלת המקדמות, לצורך הצגתם בפני עובדי יחידות הפיקוח והאכיפה של הרשויות המוסמכות.

4.10 על החקלאי המבקש לנייד את העובדים הזרים, לעשות זאת רק בהתאם להוראות "נוהל ניוד עובדים זרים בענף החקלאות" המופיע באתר האינטרנט או נוסח מתוקן של הנוהל האמור כפי שיפורסם באתר האינטרנט. בין היתר, אין לנייד עובד זר ללא קבלת הסכמתו מראש של העובד למעבר ומבלי למסור לידי העתק של אישור הניוד שהתקבל מהרשות.

4.11 חקלאים שלא הסדירו תשלום קנס חלוט שהוטל עליהם בגין עבירה על חוק עובדים זרים או על חוקי עבודה אחרים, בקשר עם העסקת עובדים זרים לא יהיו רשאים להעסיק עובדים זרים.

5. הבאתם מחו"ל של עובדים זרים לחקלאות:

5.1 היתרים להעסקת עובדים זרים בענף החקלאות ניתנו לצורך העסקת עובדים זרים הנמצאים בישראל. לא תאושר כניסה לישראל של עובדים זרים חדשים מחו"ל אלא כאמור בחוזר מנהל מינהל מספר 46/11 "נוהל קליטת עובד זר חילופי בענף החקלאות" המופיע באתר האינטרנט, ובין היתר, לאחר סיום איזון תיקים לפי הקצאה חדשה לשנת ההיתר הרלוונטי.

מספר נוהל: 9.3.0002
דף 4 מתוך 4 (מהדורה 1)
תאריך עדכון: 17.2.2015

תחום: שירות למעסיקים ועובדים זרים	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: תנאי היתר להעסקת עובדים זרים בחקלאות	

5.2 לעניין זה יצוין כי ככל שהופחתה מכסת העובדים הזרים שנקבעה על ידי הממשלה לשנת היתר לעומת השנה הקודמת, יתכן ויצומצם גם הצורך להביא עובדים זרים חדשים מחו"ל, וכל בקשה להבאת עובדים זרים מחו"ל תיבדק מול סה"כ מספר העובדים הזרים לחקלאות הנמצאים בישראל במועדים שיקבעו על ידי הרשות.

5.3 נהלי הזמנת העובדים הזרים על ידי חקלאים זכאים, באמצעות לשכות פרטיות מורשות לענף החקלאות, יהיו בהתאם לנהלים ולהוראות הביצוע של הסדר שיתוף הפעולה בין תאילנד לישראל (להלן: הסדר **TIC**) שפורסמו באתר האינטרנט, כפי שיעודכנו מעת לעת.

5.4 נהלים אלו נועדו לקבוע הסדרים מפוקחים של גיוס עובדים זרים לחקלאות ולמנוע גביית עמלות שלא כדין מהעובדים. לעניין זה יש לעיין ב בנוהל מספר 9.1.2001 "נוהל לשכות פרטיות לתיווך עובדים זרים בענף החקלאות" ונספחי "נוהל **TIC**" המצורפים לנוהל האמור המופיעים באתר האינטרנט.

5.5 ההיתרים ניתנים בכפוף לקיום נהלי הסדר **TIC** הנ"ל על ידי החקלאי, ולחתימת החקלאי על הסכם העסקה בנוסח סטנדרטי עם העובד הזר וכן מילוי אחר תנאי ההסכם.

5.6 יודגש כי כניסתם, שהייתם ועבודתם של עובדים זרים, מהווים נושא הנתון לשינויים ומושפעים מאירועים ושיקולים שונים, ובין היתר, מדיניותה של הממשלה, הצורך בהסכמה של העובדים ושל המעסיקים בכל הקשור לעבודה בישראל ו/או להמשך עבודה כאמור, כמו גם לקיומו של משא ומתן מורכב בין מדינות ולמפגש רצונות בין המדינות באשר להסדרת הגעתם של עובדים זרים באמצעות הסכמים בילטרליים, ובאופן התואם את הדין ואת המדיניות בישראל להסדרת הגעת עובדים, תוך צמצום תופעת גביית דמי התיווך ביתר וכיוצא בזה. אין באמור בהחלטה זו לגבי מכסות מרביות של עובדים זרים ו/או מתן עדיפות בהקצאת היתרים וכן אין במתן היתר להעסקת עובדים זרים משום הבטחה או התחייבות לאדם או לגוף כלשהו, לגבי שהייתם כניסתם לישראל, עבודתם, או המשך עבודתם, של מספר מסוים של עובדים זרים בתקופה או בתקופות מסוימות.

6. הוראות כלליות:

6.1 רשות האוכלוסין וההגירה ומשרד החקלאות מפרסמים מעת לעת עדכונים, הוראות, הנחיות ודברי הסבר באתר האינטרנט של הרשות בכתובת www.piba.gov.il ובאתר האינטרנט של משרד החקלאות www.moag.gov.il וחובה לעיין באתרים לצורך קבלת מידע שוטף בעניין העסקת עובדים זרים בענף החקלאות.

6.2 בהתאם להחלטת ממשלה מס' 579 (חכ"5) מיום 17.7.2013 שכותרתה "הקצאת מכסת עובדים זרים לחקלאים מפוני גוש קטיף" תיועד מכסה מיוחדת של התרים להעסקת עובדים זרים לחקלאים מפוני גוש קטיף לשנים 2014-2017 מתוך המכסה כללית של העובדים הזרים לחקלאות כפי שתקבע לאותה שנה, אשר לא תעלה על 70 היתרים בשנה. תוספת הקצאת ההיתרים כאמור תבצע בהתאם ל"נוהל הקצאת היתרים למפוני גוש קטיף לשנת 2015" אשר יפורסם באתר האינטרנט של הרשות.

7. החוק וסעיפיו:

חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991

